

ACORD 119/2013, d'1 d'octubre, del Ple
del Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Sobre l'emissió del programa *Callejeros* "Menores en riesgo", emès el 10 de maig de 2013, al servei de televisió Cuatro, la titularitat del qual correspon a Mediaset España de Comunicación, SA

Fets

1. Amb data 18 de juliol de 2013 va tenir entrada al Consell de l'Audiovisual de Catalunya un escrit signat pel subdirector general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, en referència a la participació de tres adolescents tutelades per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) en el programa *Callejeros* del servei de televisió Cuatro, la titularitat del qual correspon a Mediaset España de Comunicación, SA, emès el divendres 10 de maig a les 00.22 hores.

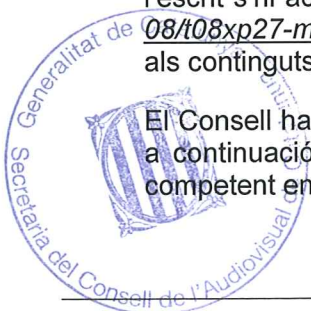
En l'escrit tramès a aquest Consell s'hi adjunta un informe elaborat des del servei de Suport Jurídic de la DGAIA relatiu a la "[...] participació de tres adolescents tutelades per aquesta Direcció General en el programa "Callejeros", de la Cadena audiovisual *Cuatro*, emès el passat 10 de maig de 2013 [...]", al qual s'annexen tres comunicats dels equips responsables de cadascuna de les adolescents tutelades de valoració de les repercussions que ha tingut, i pot tenir en el futur, la difusió d'aquest programa en la seva vida personal i familiar.

En la documentació tramesa al Consell s'hi manifesta, entre altres consideracions, que a l'edició del programa objecte d'aquest escrit:

- "Les noies hi apareixien consumint, mostrant les diferents drogues que duen al damunt i parlant amb el reporter de la cadena sobre drogues i robatoris que suposadament cometien amb els seus amics" i que "aquest fet ha perjudicat la seva imatge, el seu honor i el seu desenvolupament integral, en tant que també presenten una problemàtica a nivell familiar al estar tutelades per la Generalitat en aquell moment, i una problemàtica específica a nivell de salut mental, conductual, etc."
- "Malgrat que les cares de les noies estaven difuminades o bé se les filmava de coll en avall, els seus familiars i amics les han pogut identificar fàcilment i, d'altra banda, terceres persones podrien utilitzar aquestes imatges i penjar-les en d'altres llocs d'internet, xarxes socials, etc., i identificar-les aleshores amb noms i cognoms (posterior manipulació de la informació)."

L'escrit afirma que l'edició esmentada del programa "es pot visualitzar a la mateixa pàgina web de la cadena" i afegeix que "com a mínim creiem que s'hauria de demanar als responsables de la cadena Cuatro que retirin el vídeo de la seva pàgina web oficial". A l'escrit s'hi acompanya un enllaç ("[...] http://www.cuatro.com/callejeros/Archivotemporada-08/t08xp27-menores-en-riesgo/Callejeros-Menores-riesgo-carta_2_1601805098.html [...]") als continguts al·ludits que es troben a la pàgina web oficial de Cuatro.

El Consell ha analitzat aquesta emissió i, en vista de la seva valoració –que es reproduïx a continuació–, considera convenient fer arribar les seves consideracions a l'organisme competent en matèria audiovisual d'àmbit estatal per tal que adopti les mesures oportunes.

2. L'Àrea de Continguts del Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha elaborat l'Informe 52/2013, de 20 de setembre, l'objecte del qual és analitzar si en l'edició del 10 de maig del programa *Callejeros* de Cuatro, titulat "Menores en riesgo", hi apareixen elements que permeten la identificació de persones menors d'edat i si el fragment pot contravenir el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge d'aquestes persones.

En aquest sentit, l'Informe de l'Àrea de Continguts analitza i transcriu, entre d'altres, els elements que són susceptibles de facilitar la identificació de les persones menors d'edat, els elements d'afectació a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge, així com la posada en escena del programa.

Concretament, de l'anàlisi realitzada per l'Informe 52/2013 se'n desprèn que "[...]"

- Les imatges i l'àudio permeten identificar les persones menors d'edat que hi intervenen, atès que el programa es limita a evitar mostrar-ne el rostre, sense tenir en compte que es proporcionen altres elements que els identifiquen.
- El reportatge associa el grup d'adolescents protagonistes al consum de drogues, a l'ús de la violència i a la comissió d'actes delictius.
- El reportatge perjudica el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge de les persones menors protagonistes, atès que les vincula al consum de drogues, a l'ús de la violència i a la comissió d'actes delictius quan les imatges en permeten la identificació. [...]"

3. Vist l'Informe de l'Àrea Jurídica del Consell 39V/2013, que es reproduïx en la seva part necessària.

"[...]"

Consideracions jurídiques

Primera. De l'anàlisi efectuada per l'Informe 52/2013 de l'Àrea de Continguts, de 20 de setembre, se'n desprèn que el reportatge analitzat és susceptible de vulnerar la normativa de protecció de les persones menors d'edat pel que fa al dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.

Pel que fa a aquesta qüestió, l'apartat 1 de l'article 7 de la Llei de l'Estat 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual prohibeix "[...] la difusió del nom, la imatge o altres dades que permetin la identificació dels menors en el context de fets delictius o emissions que discuteixen la seva tutela o filiació.", alhora que estableix el dret dels menors al fet que "[...] la seva imatge i veu no siguin utilitzades en els serveis de comunicació audiovisual sense el seu consentiment o el del seu representant legal, d'acord amb la normativa vigent. [...]"

A aquests mateixos efectes, d'una banda, l'apartat 4 de l'article 7 de la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, considera que es dóna una intromissió il·legítima en la intimitat quan es revelen "[...] dades privades d'una persona o família conegudes a través de l'activitat professional o oficial de qui les revela."

De l'altra, l'apartat 2 de l'article 4 de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, estableix que la difusió d'informació o la utilització d'imatges o nom dels menors en els mitjans de comunicació que puguin implicar una intromissió il·legítima en la seva intimitat, honra o reputació, o que sigui contrària als seus interessos, determinarà la intervenció del Ministeri Fiscal, que ha d'adoptar les mesures adients per tal de protegir

d'una forma adequada els interessos dels menors d'edat. L'apartat 3 de l'article 4 defineix què es considera una intromissió il·legítima: "[...] qualsevol utilització de la seva imatge o el seu nom en els mitjans de comunicació que pugui implicar menyscabament de la seva honra o reputació, o que sigui contrària als seus interessos fins i tot si consta el consentiment del menor o dels seus representants legals."

Segona. Segons es desprèn de l'Informe de l'Àrea de Continguts 52/2013, de 20 de setembre, quant a la identificació de les persones menors d'edat que intervenen en el programa *Callejeros* "Menores en riesgo", malgrat que el programa analitzat "[...]" emprà un sistema d'ocultació de la identitat consistent a evitar mostrar els rostres de les persones menors d'edat que hi intervenen, atès que sempre apareixen fora de pla o, en cas contrari, pixelats. "[...]" hi ha una sèrie d'elements que faciliten la identificació de les persones menors que apareixen en el fragment analitzat.

Entre altres elements, el programa "[...]" identifica el lloc en què es troben els protagonistes del reportatge [...], les persones menors que hi intervenen són presentades com a membres de la mateixa colla d'amics. "[...]", i s'hi realitzen "[...]" nombrosos plans mitjans i curts del cos dels protagonistes, que permeten distingir amb claredat la roba i els complements que porten, algunes parts del cos (cabell, boca, cames, etc.), així com altres elements distintius (cicatrices, tatuatges, etc.) "[...]". Finalment, el programa analitzat "[...]" no fa servir cap tècnica per distorsionar la veu de les persones menors que hi intervenen, que, en la majoria d'ocasions, va associada amb la imatge de la persona a la qual pertany "[...]".

En relació amb els elements d'afectació a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge descrits en l'Informe 52/2013, en el programa *Callejeros* "Menores en riesgo" s'hi constaten referències al consum de drogues, quan al llarg del fragment analitzat "[...]" algunes de les persones menors protagonistes afirmen ser consumidores habituals de diverses drogues, que també mostren a càmera "[...]", així com també referències a la comissió d'actes delictius, quan al llarg del fragment analitzat "[...]" algunes de les persones menors protagonistes fan esment a la seva participació en la comissió de diversos actes delictius, com el tràfic de drogues, la violència amb arma blanca i els robatoris "[...]".

Finalment, en l'Informe 52/2013 s'hi determina que la posada en escena que fa el programa *Callejeros* "Menores en riesgo" "[...]" contribueix a vincular les persones menors protagonistes amb el consum de drogues, l'ús de la violència i la delinqüència "[...]" atès que el reportatge se centra exclusivament a retratar el consum d'estupefaents, l'ús de la violència o la comissió d'actes delictius per part del grup d'adolescents; les preguntes realitzades pel reporter dirigeixen el contingut de la conversa amb els menors cap als temes esmentats; i les imatges escollides per il·lustrar el reportatge també afavoreixen la vinculació de les persones menors amb els temes esmentats.

Tercera. La lletra *n* de l'article 10 de la Llei 2/2000, de 4 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (en un sentit molt similar, la lletra *h* de l'article 115 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya) atribueix al Consell, entre d'altres, la funció d'instar les altres autoritats reguladores o les administracions públiques amb competències en mitjans de comunicació audiovisual les emissions dels quals es difonguin a Catalunya i no estiguin sota l'autoritat del Consell a promoure l'adopció de les mesures adequades davant les conductes contràries a la legislació relativa a la programació i a la publicitat audiovisuals.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya considera convenient trametre a l'organisme competent en matèria audiovisual d'àmbit estatal les seves valoracions en relació amb l'emissió d'aquest programa i, en aquest sentit, adopta el següent

ACORD

1. Trametre a la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació l'escrit tramès pel subdirector general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència a propòsit de l'emissió del programa *Callejeros* "Menores en riesgo", emès el 10 de maig de 2013, pel servei de televisió amb nom comercial Cuatro, la titularitat del qual correspon a Mediaset España de Comunicación, SA.
2. Notificar aquest Acord i l'Informe 52/2013, de 20 de setembre, elaborat per l'Àrea de Continguts d'aquesta institució, que en forma part integrant, a la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, per tal que adopti, si escau, les mesures que consideri oportunes, especialment i com més aviat millor, la retirada del vídeo del programa *Callejeros* "Menores en riesgo" de la pàgina web de Cuatro, per afectació al dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge dels menors que hi apareixen.
3. Notificar aquest Acord i l'Informe 52/2013, de 20 de setembre, elaborat per l'Àrea de Continguts d'aquesta institució, que en forma part integrant, a la Direcció General d'Atenció a la Infància i la Adolescència (DGAIA).

Barcelona, 1 d'octubre de 2013

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari